

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

11.06.2021

п.г.т.Алексеевское

КАРАР

№ 216

Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районның
«Урманасты Шонталысы төп гомуми белем бирү
мәктәбе» Муниципаль бюджет гомуми белем бирү
учреждениесе Уставын раслау турында

Муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставын «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законның 108 маддәсендәге 5 өлешенә туры китерү максатларында һәм, Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының 2020 елның 28 декабрендәге П 2165/20-Д-ГН номерлы Мәгариф өлкәсендә күзәтчелек һәм контроль Департаментының Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы башкарма комитетының муниципаль казна учреждениесендә хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмәсен исәпкә алып,

карап бирәм:

1. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районның «Урманасты Шонталысы төп гомуми белем бирү мәктәбе» Муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставын яна редакциядә расларга (Күшымта).
2. «Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районның «Урманасты Шонталысы төп гомуми белем бирү мәктәбе» Муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Уставын раслау турында» Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы башкарма комитетының 2016 елның 19 декабрендәге 610 номерлы каарын үз көчен югалткан дип танырга.
3. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районның «Урманасты Шонталысы төп гомуми белем бирү мәктәбе» Муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе директоры Э.М.Галиевага Уставны гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алырга.
4. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны башкарма комитет житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары А.В.Симашевага йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Алексеевск муниципаль районы
башкарма комитетының
2021 елның 11 июнендәге
216 номерлық карары белән
РАСЛАНДЫ
Башкарма комитет житәкчесе
О.А.Гайнулин

**Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районнының
«Урманасты Шонталысы төп гомуми белем бирү мәктәбе»
Муниципаль бюджет гомуми белем
бирү учреждениесе
У С Т А В Ы**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге Устав Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының «Урманасты Шонталысы төп гомуми белем бирү мәктәбе» Муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе эшчәнлеген җайга сала (алга таба - Учреждение).

1.2. Учреждениенең тулы рәсми исеме рус телендә: Татарстан Республикасының Алексеевск муниципаль районы муниципаль берәмлеге.

1.3. Учреждениенең тулы рәсми исеме рус телендә:

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение Полесношенталинская основная общеобразовательная школа Алексеевского муниципального района Республики Татарстан.

Учреждениенең кыскартылган рәсми исеме рус телендә: МБОУ Подлесношенталинская ООШ.

Учреждениенең тулы рәсми исеме татар телендә: Муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районның Урманасты Шонталысы төп гомуми белем бирү мәктәбе.

Учреждениенең кыскартылган рәсми исеме татар телендә: МБГБУ Урманасты Шонталысы ТГББМ.

1.4. Учреждение үз эшчәнлегенең төп максаты буларак табыш алынмаган һәм катнашучылар арасында алынган табышны бүлешми торган коммерцияле булмаган оешма булып тора.

1.5. Учреждение юридик зат булып тора, аерымланган мәлкәткә ия, мәстәкыйль баланслы, билгеләнгән тәртиптә кредит оешмаларында счетлар һәм Федераль казначылыкның территориаль органнарында, Татарстан Республикасының финанс органнарында шәхси счетлар ачарга хокуклы, үз исеменнән шартнамәләр төзергә, мәлкәти һәм мәлкәти булмаган шәхси хокуклар сатып алырга һәм гамәлгә ашырырга, бурычлар тотарга, судта дәгъвачы һәм җавап бирүче булырга мөмкин.

1.6. Учреждениенең үз исеме белән рус һәм татар телләрендә мәһер, штамп, бланклар, шулай ук билгеләнгән үрнәктәге башка мәһерләр һәм штамплары бар, товар билгесе, фирма исеме, эмблемасы һәм башка реквизитлары булырга мөмкин.

1.7. Учреждение эшчәнлек вакытын чикләмичә төзелгән.

1.8. Оештыру-хокук формасы: муниципаль учреждение.

1.9. Учреждение тибы: бюджет.

1.10. Белем бирү оешмасының төре: гомуми белем бирү учреждениесе.

1.11. Учреждениенең урнашкан урыны: Татарстан Республикасы Алексеевск районы Урманасты Шонталысы авылы.

1.12. Юридик зат адресы: 422904, Татарстан Республикасы, Алексеевск районы, Урманасты Шонталысы ав., Габдулла Тукай урамы, 19 й.

1.13. Белем бирү эшчәнлеге түбәндәгә адрес буенча башкарыла: 422904, Татарстан Республикасы, Алексеевск районы, Урманасты Шонталысы ав., Габдулла Тукай урамы, 19 й.

1.14. Филиаллар һәм вәкиллекләр оешмасына ия түгел.

1.15. Учреждение гамәлгә куючысы функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты

башкара, аның исеменнән Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе чыгыш ясый (алга таба - Гамәлгә қуючы).

1.16. Мөлкәт милекчесе функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районының мөлкәти һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы гамәлгә ашыра (алга таба - Милекче).

1.17. «Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы мәгариф булеге» МКУ карамагындагы учреждениесе (алга таба - Мәгариф булеге).

1.18. Күрсәтелгән органныарның вәкаләтләрен аеру Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы башкарма комитетының норматив хокукий акты нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.19. Учреждение Россия Федерациясе законнарында каралган мәгариф өлкәсендәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыруны тәэмин итү өчен эшләр башкару, муниципаль хезмәтләр күрсәту өчен булдырылган.

1.20. Учреждение Россия Федерациясе гражданнарына һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез гомуми белем алуğa хокукны гамәлгә ашыру өчен булдырылган.

1.21. Учреждениедә сәяси партияләрнен, ижтимагый-сәяси һәм дини хәрәкәтләрнен һәм оешмаларның (берләшмәләрнен) оештыру структураларын булдыру һәм аларның эшчәнлеге рохсөт ителми.

1.22. Укучылар инициативасы белән Учреждениядә балалар ижтимагый берләшмәләре төзелергә мөмкин.

2. Учреждениенең максатлары, предметы һәм эшчәнлек төрләре

2.1. Учреждение үз эшчәнлеген федераль законнар, башка норматив хокукий актлар, муниципаль хокукий актлар һәм әлеге Устав нигезендә билгеләнгән эшчәнлек предметы һәм максатлары нигезендә гамәлгә ашыра.

2.2. Учреждение эшчәнлегенең предметы булыш кеше, гайлә, җәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем алуğa Россия Федерациясе гражданнарының конституциячел хокукларын гамәлгә ашыру; сәламәтлекне саклауны һәм ныгытуны тәэмин итү һәм шәхеснен һәрьяклап үсеше өчен уцай шартлар тудыру, шул исәптән укучыларның үзлегеннән белем алуğa һәм өстәмә белем алуğa ихтыяжын канәгатьләндерү мөмкинлек; ял итүне тәэмин итү, мәдәни, спорт һәм башка эшчәнлек өчен шартлар тудыру тора.

2.3. Учреждение эшчәнлегенең төп максаты мәктәпкәчә белем бирүнен, башлангыч гомуми, төп гомуми белем бирүнен төп белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру.

2.4. Учреждение эшчәнлекләренең төп максаты булмаган түбәндәге белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашырырга хокуклы: өстәмә гомуми белем бирү программалары, һөнәри белем бирү программалары (лицензия булгандা).

2.5. Учреждение әлеге Уставта каралган төп эшчәнлек төрләре нигезендә муниципаль бирем үти, ул Учредитель тарафыннан төзелә һәм раслана. Учреждение муниципаль биремне үтәүдән баш тартырга хокуклы түгел.

2.6. Муниципаль биремне үтәү өчен, шулай ук ул булдырылган максатларга ирешү өчен, Учреждение эшчәнлекнең төп төрләрен гамәлгә ашыра:

- 1) мәктәпкәчә белем бирунен төп белем бири программасын гамәлгә ашыру;
- 2) башлангыч гомуми белем бирунен төп гомуми белем бири программасын гамәлгә ашыру;
- 3) төп гомуми белем бири программасын гамәлгә ашыру;
- 4) гамәлдәге законнарда каралган очракларда укучылар өчен өйдә белем бируне оештыру;
- 5) башлангыч гомуми белем бирунен жайлыштырылган төп гомуми белем бири программасын гамәлгә ашыру;
- 6) төп гомуми белем бирунен жайлыштырылган төп гомуми белем бири программасын гамәлгә ашыру;
- 7) өстәмә гомуми белем бири программаларын гамәлгә ашыру (лицензия булганда);
- 8) балаларны карау һәм тәрбияләүне гамәлгә ашыру;
- 9) экстерннар өчен арадаш аттестация оештыру һәм уздыру;
- 10) укучыларны тукландыруны оештыру буенча хезмәт күрсәтүләр;
- 11) индивидуаль уку планы буенча уқыту, шул исәптән тизләтелгән уқыту; өйрәнелә торган белем бири программасы чикләрендә Учреждениенең локаль норматив акты белән билгеләнгән тәртиптә;
- 12) дәүләт йомгаклау аттестациясен унышлы үткән затларга белем бири турында документлар, түбәндәгә дәрәҗәдәгә гомуми белем алуны раслый торган документлар: төп гомуми белем (төп гомуми белем турында аттестат белән раслана);

2.7. Учреждение үзенә милек хокукинда яки башка закон нигезендә беркетелгән мөлкәтне файдаланып, эшчәнлекнең башка (белем булмаган) төрләрен гамәлгә ашырырга хокуклы:

- 1) театраль тамашалар, концертлар һәм башка сәхнә чыгышларын оештыру һәм кую эшчәнлеге;
- 2) физкультура-савыктыру эшчәнлеге (спорт чараларын, спорт бәйрәмнәрен, спорт ярышларын һәм турнирларны оештыру һәм уздыру);
- 3) педагогика, гомуми һәм яшь психологиясе, гайлә һәм тәрбия психологиясе, һөнәри ориентация һәм гомуми белем алу мәсьәләләре буенча укучыларның ата-аналарына (законлы вәкилләренә) консультация хезмәте күрсәтү;
- 4) тиешле белем бири программаларында һәм дәүләт белем бири стандартларында каралмаган махсус курслар һәм дисциплиналар циклларын уқыту;
- 5) уқыту-тәжрибә участогы һәм уқыту-житештерү осталханәләре хезмәтләре;
- 6) педагогик хезмәткәрләр, житәкче һәм башка категория хезмәткәрләр өчен методик чаралар оештыру һәм үткәру (конкурслар, мастер-класслар, семинарлар, кинәшмәләр, конференцияләр, жыелышлар, фестивальләр, түгәрәк өстәлләр h.b.);
- 7) каникуллар чорында укучыларның ялын һәм сәламәтләндерүен оештыру;
- 8) төп гомуми белем бири программаларын үзләштерүдә қыенлыклар кичерүче, ата-аналар (законлы вәкилләр) гарызнамәләре буенча үз үсешендә һәм социаль адаптациясендә укучыларга психологик-педагогик, медицина һәм социаль

ярдем күрсәтү буенча хезмәт күрсәтүләр;

- 9) балаларны карау һәм тәрбияләү хезмәтләре;
- 10) физкультура-савыктыру хезмәтләре күрсәтү;
- 11) төрле юнәлештәге клубларда, студияләрдә, түгәрәкләрдә дәресләр оештыру;
- 12) мәктәпкәчә яштәге балалар белән балаларны мәктәп тормышы шартларына яраклаштыру, 1 сыйныфка керүгә әзерлек буенча дәресләр оештыру;
- 13) чарапар, конкурсlar, фестивальләр оештыру һәм уздыру;
- 14) фәнни продукция, интеллектуаль милек объектларын булдыру һәм тапшыру;
- 15) грантларны да кертеп, конкурс нигезендә фәнни-тикшеренү эшләрен башкару;
- 16) китапханә хезмәтләре күрсәтү, спорт корылмалары, исәпләү техникасы, оештыру техникасы;
- 17) Интернеттан файдалану буенча хезмәт күрсәтүләр;
- 18) фәнни һәм иҗади, консультация, мәгърифәтчелек эшчәнлеге;
- 19) гражданинарың сәламәтлеген саклау өлкәсендәге эшчәнлек;
- 20) учреждение укучылары һәм хезмәткәрләре өчен экскурсияләр оештыру;
- 21) педагог-психолог, педагог - логопедның индивидуаль консультацияләре;
- 22) баланың психик һәм сөйләм үсешен коррекцияләү буенча индивидуаль дәресләр;
- 23) балаларның психик һәм сөйләм үсешен коррекцияләү буенча төркем дәресләре;
- 24) балаларның ялын оештыру;
- 25) Учреждение милкендәге күчемсез мөлкәтне арендага бирү;
- 26) нәшрият эшчәнлеге;
- 27) фотога һәм видеога төшерү өлкәсендәге эшчәнлек.

2.8. Учреждение фәнни һәм (яисә) иҗади эшчәнлек алып барырга хокуклы.

2.9. Мәгарифнең эчтәлеге Учреждениядә гамәлгә ашырыла торган гомуми белем бирү программалары белән билгеләнә.

Учреждение белем бирү программаларының түбәндәге төрләрен гамәлгә ашыра:

- төп гомуми белем бирү программалары;
- ёстәмә гомуми белем бирү программалары.

2.10. Учреждение гомуми белем бирүнен түбәндәге дәрәжәләре нигезендә белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыра.

Мәктәпкәчә белем. Элеге дәрәжәдә федераль дәүләт стандартлары нигезендә мәктәпкәчә белем бирү программы гамәлгә ашырыла.

Башлангыч гомуми белем. Элеге дәрәжәдә федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә башлангыч гомуми белем бирү программы гамәлгә ашырыла.

Төп гомуми белем. Элеге дәрәжәдә федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә төп гомуми белем бирү программы гамәлгә ашырыла.

2.11. Учреждение түбәндәге юнәлешләр буенча ёстәмә белем бирә:

- техник;

- табигый-фэнни;
- физкультура-спорт;
- сэнгатьчә;
- туристик-туган якны өйрәнүче;
- социаль-гуманитар.

3. Учреждение һәм мәлкәт эшчәнлеген мәлкәт һәм финанс белән тәэмин итү

3.1. Учреждение мәлкәтен формалаштыру чыганаклары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: гамәлгә куючи законда билгеләнгән тәртиптә тапшырган мәлкәт, акча ҹаралары, керем китерә торган эшчәнлектән кергән керемнәр, акчалата һәм мәлкәти формага түләүсез керемнәр, шулай ук Россия Федерациясе законнары нигезендә башка чыганаклар.

3.2. Мәлкәт объектлары (биналар, корылмалар, автомобилльләр, жиһазлар һәм башкалар) Гамәлгә куючи тарафыннан оператив идарә итү хокукуында Учреждениегә беркетелә.

3.3. Муниципаль биремне үтәү өчен Учреждениягә кирәклө жир кишәрлеге аңа дайми (вакыты чикләнмәгән) файдалану хокукуында бирелә.

3.4. Учреждение гамәлгә куючының һәм мәлкәт милекчесенә ризалыгыннан башка күчемсез мәлкәт һәм аңа беркетелгән яисә үзенә бүләп бирелгән мәлкәт хисабына сатып алынган аеруча кыйммәтле күчемле мәлкәт белән эш итәргә хокуксыз.

3.5. Аеруча кыйммәтле күчемле мәлкәт дигәндә күчемле мәлкәт аңлашыла, аннан башка үзенец устав эшчәнлеге Учреждениесе тарафыннан тормышка ашырылу шактый кыен булачак.

3.6. Мәлкәтне аерucha кыйммәтле күчемле мәлкәт категориясенә кертү турындагы карап күрсәтелгән мәлкәтне Учреждениегә беркетү турында яисә күрсәтелгән мәлкәтне сатып алуга акчалар бүләп бирү хакында карап кабул итү белән бер үк вакытта кабул ителә.

3.7. Учреждение үзенә беркетелгән милекне һәм үзенә Учредитель бүләп биргән акчага сатып алынган мәлкәтне әлеге Уставта күрсәтелгән максатларны һәм эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен генә файдалана.

3.8. Мәлкәт белән оператив идарә итүне гамәлгә ашырганда Учреждение түбәндәгеләргә бурычлы:

- мәлкәтнең нәтижәле файдалану;
- устав максатларында мәлкәтнең сакланышын һәм алардан файдалануын тәэмин итәргә;
- мәлкәтнең техник торышын начарайтуга юл куймаска (мәлкәтнең норматив тузуына бәйле рәвештә начарлануга кагылмый);
- мәлкәткә агымдагы ремонт ясарга.

3.9. Учреждениене финанс белән тәэмин итү расланган муниципаль бирем нигезендә субсидияләр рәвешендә Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары һәм гамәлгә куючи тарафыннан раслана торган нормативлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.10. Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итү, Учредитель

тарафыннан Учреждениегэ беркетелгэн яисә сатып алынган күчемсез мөлкөтне һәм аеруча кыйммәтле күчемле мөлкөтне тотуга чыгымнарны исәпкә алыш, мондый мөлкөтне сатып алуға Учредитель тарафыннан үзенә бүлеп бирелгэн акчалар, салымнар түләүгә чыгымнар исәбеннән, тиешле мөлкәт, шул исәптән жир кишәрлекләре таныла торган салым салу объектлары буларак гамәлгә ашырыла.

3.11. Муниципаль биремне үтәүгә бирелгэн финанс белән тәэммин итү күләме аны үтәү срокы дәвамында бары тик муниципаль биремне тиешле дәрәҗәдә үзгәрткәндә генә кими.

3.12. Учреждение муниципаль бурычтан тыш эшләрне башкарырга, физик һәм юридик затлар өчен түләүле һәм бер үк төрле шартларда бертөрле хезмәт күрсәткән өчен әлеге Уставта күрсәтелгэн эшчәнлек төрләре буенча хезмәтләр күрсәтергә хокуклы (алга таба - түләүле хезмәтләр).

3.13. Түләүле хезмәтләрне оештыру һәм күрсәту тәртибе Учреждениенең локаль норматив акты белән билгеләнә. Түләүле хезмәтләр күрсәткән өчен түләүне билгеләү тәртибен Учредитель билгели.

3.14. Учреждение устав эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә өстәмә финанс һәм матди чаralар жәлеп итәргә хокуклы:

- өстәмә түләүле мәгариф хезмәтләре күрсәткән өчен алынган физик затлар, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар акчалары;
- физик һәм юридик затларның ирекле иганәләре;
- физик һәм юридик затларның максатчан кертемнәре;
- продукцияне һәм хезмәт күрсәтүләрне сатудан алынган керем, шулай ук табыш китерә торган башка керемнән, рөхсәт ителгән эшчәнлектән;
- Россия Федерациясе законнары нигезендә башка чыганаклардан акчалар.

3.15. Өстәмә финанс чаralары мәгариф процессын тәэммин итү, үстерү һәм камилләштерү ихтыяжларына Учреждение тарафыннан файдаланыла. Учреждение тарафыннан өстәмә акчалар жәлеп итү Учреждение эшчәнлеген финанс белән тәэммин итүнең нормативларын һәм (яисә) абсолют күләмнәрен бюджет акчалары исәбеннән киметүгә китерми.

3.16. Учреждениегэ бирелә торган түләүле өстәмә белем бирү һәм башка хезмәт күрсәтүләрдән керем белем бирү процессын тәэммин итү, үстерү һәм камилләштерү ихтыяжларына Учреждение тарафыннан файдаланыла.

3.17. Өстәмә финанс чаralарын жәлеп итү Учреждение эшчәнлеген финанс белән тәэммин итүнең нормативларын һәм (яисә) абсолют күләмнәрен бюджет акчалары исәбеннән киметүгә китерми.

3.18. Учреждение муниципаль контрактлар төзү юлы белән тиешле финанс елнина бүлеп бирелгэн бюджет ассигнованиеләре чикләрендә бюджет акчалары исәбеннән товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр китерүгә заказчы булырга хокуклы.

4. Эшчәнлекне оештыру һәм Учреждение белән идарә итү

4.1. Учреждение федераль һәм республика дәрәҗәсендәге норматив хокукий актлар һәм әлеге Устав нигезендә гамәлгә ашырыла һәм бердәм житәкчелек һәм

коллегиальлек принципларын берләштерү нигезендә төзелә.

4.2. Идарә органнарының структурасы, аларны формалаштыру тәртибе, вәкаләтләр һәм компетенциясе Учреждение тарафыннан каарлар кабул итү һәм Учреждение исеменнән чыгыш ясау тәртибе Идарә органнары эшчәнлеген регламентлаштыручы Россия Федерациясе законнары, әлеге Устав һәм локаль норматив актлар белән билгеләнә.

4.3. Учреждениенең бердәм башкарма органы - Учреждение эшчәнлегенә агымдагы житәкчелек итүче директор.

4.4. Учреждение директоры үз вазыйфасына билгеләнә һәм «Алексеевск муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ башлыгы боерыгы белән мәгариф өлкәсендә вәкаләтләр бүлешү һәм мәгариф оешмасы житәкчесе вазыйфасына билгеләү тәртибе нигезендә үз вазыйфасыннан азат ителә.

4.5. Директорның вәкаләтләре чоры хезмәт килешүе белән билгеләнә.

4.6. Мәгариф, фән, административ, финанс-икътисадый эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен Учреждение директоры боерыклар чыгара.

4.7. Учреждение директоры үз эшчәнлеген гамәлгә ашыра

4.8. Учредитель тарафыннан расланган вазыйфаи инструкция.

4.9. Директор үз вәкаләтләренен бер өлешен урынбасарларга, шул исәптән үзе булмаганда вакытлыча тапшырырга хокуклы.

4.10. Учреждение директоры ышанычнамәсез Учреждение исеменнән эш итә, шул исәптән аның мәнфәгатьләрен дәүләт һәм муниципаль органнарда, суд системасы органнарында яклый, аның исеменнән алыш-бирешләр кыла.

4.11. Директор компетенциясенә керә:

- түбәндәге раслау:

1) Учреждениенең локаль норматив, боерык актлары;

2) финанс һәм матди чараплар керү һәм аларны тоту туринда еллык хисап;

3) үз-үзенә тикшерү нәтиҗәләре туринда хисап;

4) Учреждениенең штат расписаниесе һәм тарификация исемлекләре;

5) Учреждениенең белем бирү программалары;

6) Учреждениене үстерү программын гамәлгә куючы белән килештереп;

7) дәрестәләр исемлеге дәүләт аккредитациясе булган башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан файдалануга кертелгән дәрестәләрнең расланган федераль исемлеге нигезендә, шулай ук күрсәтелгән белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда мондый оешмалар тарафыннан файдалануга кертелгән уку пособиеләре;

8) Учреждениенең укыту планы;

9) Учреждениенең календарь уку графигы;

10) дәрестән тыш эшчәнлекнең уку предметлары һәм курслары буенча эшче программалары;

11) агымдагы контрольне гамәлгә ашыру һәм арадаш аттестация узу графигы;

12) Укучыларны бүләкләү өчен укыту, физкультура, спорт, ижтимагый, фәнни, фәнни-техник, ижади, эксперименталь һәм инновацион эшчәнлектәге уңышлары өчен төркемнәр һәм бүләкләү шартлары нигезендә исемлекләр;

13) Учреждение эше планнары.

- хезмәткәрләрне эшкә кабул итү; алар белән эш шартнамәләрен төзу һәм өзү;

- вазыйфаи бурычларны бұлұ;
- хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем бирү шартларын булдыру һәм оештыру; хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем бирү;
- укучыларны уқытуға кабул итү;
- әлеге Устав һәм федераль һәм региональ законнар норматив хокукий актлары таләплөре нигезендә белем бирү һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруны оештыру;
- Учреждение мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның хокукларын үтәу;
- локаль норматив, боерык бирү актларын әзерләүне, карауны, кабул итүне оештыру;
- Учреждение хезмәткәрләренең эш режимын оештыру һәм Учреждение эше режимын үтәүне тикшереп тору;
- Учреждение идарәсенең коллегиаль органнары караптарын үтәүне тұктатып тору яисә аларны законнарга, әлеге Уставка һәм Учреждениенең башка локаль норматив актларына каршы килә торған караптарға вето салу хокуки;
- гражданлық-хокук килешүләре, контрактлар төзү;
- ышанычнамәләр бирү;
- Учреждение мөлкәте белән эш итү хокуқын гамәлдәге законнарда һәм әлеге Уставта билгеләнгән чикләрдә гамәлгә ашыру;
- Учреждение идарәсенең коллегиаль органнарының әлеге Устав һәм локаль норматив актлар белән билгеләнгән аерым компетенциясен тәшкил итмәгән башка мәсьәләләрне хәл итү.

4.11. Директорга башка житәкче вазыйфалар (педагогик эшчәнлектән тыш) белән Учреждение эчендә яки тышында берләштерергә рөхсәт ителми.

4.12. Директор үзенә йекләнгән вазыйфаларны (шәхси, матди) үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очен гамәлдәге законнар һәм хезмәт шартнамәсе нигезендә жаваплы була.

4.13. Идарәнең коллеги органнары түбәндәгеләр:

- Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыельышы;
- Педагогик совет.

4.14. Белем бирү оешмасы белән идарә итү мәсьәләләре буенча һәм белем бирү оешмасы тарафыннан аларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагыла торған локаль норматив актлар кабул иткәндә балигъ булмаган укучыларның, ата-аналарның (законлы вәкилләренең) һәм педагогик хезмәткәрләренең фикерләрен исәпкә алу максатларында, Учреждениядә укучы һәм балигъ булмаган укучыларның, ата-аналарның (законлы вәкилләренең) инициативасы буенча Учреждениедә төзелә һәм эшли:

- 1) Укучылар советы;
- 2) Балигъ булмаган укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) советы - Ата-аналар комитеты;
- 3) Учреждение хезмәткәрләре һөнәри берлеге.

4.15. Учреждениядә мәжбүри булған: күзәтү советы, попечительләр советы кебек мәжбүри булмаган идарәнең коллегиаль органнарын формалаштырырга мөмкин. Компетенция, структура, формалаштыру, эшчәнлек тәртибе, вәкаләтләр чоры Учреждениенең локаль норматив акты белән җайга салына.

4.16. Учреждениядә киңешу һәм киңеш бирү вәкаләтләре булган коллегиаль идарә органнары: методик совет, методик берләшмә, директор каршындагы киңешмә төзелергә мөмкин. Компетенция, структура, формалаштыру, эшчәнлек тәртибе, вәкаләтләр чоры Учреждениенең локаль норматив акты белән жайга салына.

4.17. Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыельышы - идарәнең коллегиаль органы (алга таба - Гомуми жыельыш).

4.18. Гомуми жыельиш составына хезмәткәрләр керә, алар өчен Учреждение хезмәт шартнамәләре нигезендә төп эш урыны булып тора. Хезмәткәрләренең гомуми жыельышы идарәнең дайми эшләүче органы булып тора һәм вакытсыз гамәлдә була.

4.19. Гомуми жыельиш эшендә катнашу аның әгъзалары тарафыннан ижтимагый башлангычларда - түләүсез гамәлгә ашырыла.

4.20. Гомуми жыельиш рәисе - Учреждение директоры (Учреждение директоры вазыйфаларын башкаручы зат). Житәкченең вәкаләтләре вазыйфага билгеләнү датасыннан башлана һәм Учреждение директоры вазыйфасыннан азат итү датасы туктатыла.

4.21. Гомуми жыельиш кирәк булган саен жыела, ләкин календарь елга ике тапкырдан да ким түгел. Гомуми жыельиш рәис, педагогия советы инициативасы буенча, гомуми жыельышның кименә дүрттән бере инициативасы белән жыельырга мөмкин.

4.22. Гомуми жыельиш, әгәр анда Гомуми жыельышның исемлек составыннан кименә 2/3 катнашсалар, хокуклы була. Каарлар кабул итү гомуми жыельышта катнашучы әгъзаларының гади күпчелек тавышы белән ачык тавыш бирү юлы белән гамәлгә ашырыла. Тавышлар тигез булганда, гомуми жыельиш рәисе тавышы хәлиткеч булып тора.

4.23. Гомуми жыельиш карапы читтән торып тавыш бирүне уздыру юлы белән Гомуми жыельиш утырышын уздырмыйча (сораштыру юлы белән) кабул ителергә мөмкин. Мондый тавыш бирү документлар алмашу юлы белән тапшырыла торган һәм кабул ителә торган хәбәрнең аутентивлыгын һәм аларның документаль раславын тәэмин итүче теләсә кайсы элемтә төре ярдәмендә үткәрелергә мөмкин.

4.24 Гомуми жыельиш компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча һәр хезмәткәр бер тавыш хокукуна ия. Гомуми жыельиш утырышында хезмәткәр булмаганды, тавыш бирү хокуку башка затларга тапшырыла алмый.

4.25. Гомуми жыельиш утырышы һәм аның каарлары беркетмәләр белән рәсмиләштерелә. Протоколлар Учреждениядә дайми саклана.

4.26. Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыельышы:

1) Учреждениенең күмәк шартнамәсен һәм ана үзгәрешләр кабул итә, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен;

2) учреждение хезмәткәрләре белән хезмәт мөнәсәбәтләрен жайга сала торган локаль норматив актлар кабул итә;

3) социаль яклау мәсьәләләрен карый һәм учреждение хезмәткәрләренә социаль ярдәм турында карап кабул итә;

4) Учреждение хезмәткәрләренең колектив таләпләрен чыгара һәм колектив хезмәт бәхәсен хәл итүдә катнашу өчен вәкаләтле вәкилләрне сайлый;

5) хезмәткә түләү һәм хезмәткәрләрне кызыксындыру турында локаль норматив актларга керүче хезмәткәрләрнен критерийларын һәм нәтижәлелеге күрсәткечләрен билгели;

6) Учреждение комиссиясендә хезмәткәрләр вәкилләрен сайлый;

7) Учреждениядә хезмәт дисциплинасының торышы мәсьәләләре турында фикер алыша, аны нығыту буенча тәкъдимнәр бирә;

8) тармак, ведомство бүләкләре белән бүләкләү өчен хезмәткәрләрне күрсәтү һәм аларга мактаулы исемнәр бирү турындагы мәсьәләләрне карый;

9) директор инициативасы буенча фикер алышуга чыгарыла торган башка мәсьәләләрне карый.

4.27. Гомуми жыельыш Учреждение исеменнән чыгыш ясарга хокуксыз.

4.28. Гомуми жыельышның компетенциясе чикләрендә кабул ителгән һәм гамәлдәге законнарга һәм әлеге Уставка каршы килми торган каарлары Учреждение директорына һәм барлык хезмәткәрләренә тәкъдим ителә.

4.29 Учреждение директоры боерыгы белән расланган Хезмәткәрләрнен гомуми жыельышы каарлары үтәлү өчен мәжбүри була.

4.30. Хезмәткәрләрнен гомуми жыельышы эшчәнлеген оештыру тәртибе, читтән торып тавыш бирүне үткәрү тәртибе (сораштыру юлы белән) Учреждениенен локаль норматив акты белән жайга салына.

4.31. Учреждениенец педагогик советы тәрбия һәм укытуның бердәм максатчан юнәлешле процессына гомуми житәкчелекне гамәлгә ашыручи коллегиаль идарәненән даими эшләүче органы булып тора.

4.32. Учреждениенец педагогик советы вакыты юк.

4.33. Учреждениенец Педагогия советы составына түбәндәгеләр керә: Учреждение директоры (директор вазифаларын башкаручы зат), директор урынбасарлары, Учреждениядә хезмәт килешүе нигезендә эшләүче барлык педагогик хезмәткәрләр, ата-аналар комитеты рәисе, Укучылар советы вәкиле.

4.34. Педагогия советы композициясе:

1) Учреждениенец белем бирү программаларын кабул итә;

2) агымдагы уку елына укыту планын, календарь уку графигын, уку предметларының, курсларының, дисциплиналарның (модульләрнен), башка компонентларның эш программаларын, тәрбия эшненец календарь планын, аттестация формаларын кабул итә;

3) уку елына планнар кабул итә;

4) Учреждение үсеше программын кабул итә;

5) белем бирү процессын оештыруны регламентлаучы локаль норматив актлар кабул итә;

6) агымдагы уку елына башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү уку-укыту программаларын дәүләт аккредитациясенә ия булган белем бирү программаларын, шулай ук күрсәтелгән белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда файдалануга тәкъдим ителгән дәреслекләрнен расланган федераль исемлеге нигезендә дәреслекләр исемлеген, шулай ук күрсәтелгән белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда файдалануга кертелгән уку-укыту пособиеләрен кабул итә;

7) Учреждениенец белем бирү эшчәнлегенең төп юнәлешләрен билгели;

- 8) Учреждениенең белем бирү программаларын үзләштерүнен планлаштырылган нәтижәләренә ирешүгө мониторинг һәм анализ ясый;
- 9) агымдагы контроль, арадаш һәм дәүләт йомгаклау аттестациясе нәтижәләрен мониторинглауны һәм анализлауны гамәлгә ашыра;
- 10) укыту һәм тәрбия, мәгариф технологияләре, электрон укыту ысулларын керту, куллану һәм камилләштерү турында карап кабул итә;
- 11) педагогик хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрүгә, аларның белем бирү процессы һәм мәгариф технологияләре методикаларыннан, шул исәптән дистанцион белем бирү технологияләреннән файдалану һәм камилләштерү буенча иҗади инициативаларын үстерүгә ярдәм итә;
- 12) арадаш аттестацияне үткәру рәвешләре һәм тәртибе турында карап кабул итә;
- 13) белем бирүнен сыйфатын бәяләүнен эчке системасы эшчәнлеген тәэмин итү, үз-үзенә тикшерүне үткәру формасы, периодлылығы һәм тәртибе турында карап кабул итә;
- 14) академик бурычлары булмаган һәм уку планын яисә индивидуаль укыту планын тулысынча үтәгән укучыларны дәүләт йомгаклау аттестациясенә керту турында карап кабул итә;
- 15) арадаш аттестацияне унышлы үткән укучыларны киләсе сыйныфка күчерү турында карап кабул итә;
- 16) нигезле сәбәпләр буенча аттестация узмаган яисә академик бурычлары булган шартлы укучыларны киләсе сыйныфка күчерү турында карап кабул итә;
- 17) ата-аналар (законлы вәкилләр) караганча, психологик-медик-педагогик комиссия киңәшләре нигезендә кабат укытуга, жайлыштырылган белем бирү программалары буенча укырга күчерү яисә, аңа белем бирү вакытыннан алда академик бурычын юкка чыгармаган, укучыларның индивидуаль укыту планы буенча укуга күчү турында карап кабул итә;
- 18) академик бурычны билгеләнгән сротта бетермәгән башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем бирү программалары буенча укучыларга гайлә белеме формасында белем алуны дәвам итү турында карап кабул итә;
- 19) төп гомуми белем һәм уртача гомуми белем һәм аларга күшымталар турында аттестатлар бирү турында карап кабул итә;
- 20) законда һәм элеге Уставта караган очракларда укучыны Учреждениедән төшереп калдыру турында карап кабул итә;
- 21) укучыларны бүләкләү турында карап кабул итә;
- 22) педагогик вазыйфаларны биләүгә конкурс игълан итү һәм аның шартларын раслау турында карап кабул итә;
- 23) Учреждениядә гамәлгә ашырыла торган һәм Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган укучыларның, ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә Учреждение белән идарә итүне камилләштерү буенча күрсәтелгән берләшмәләрнең дәлилләнгән тәкъдимнәрен карау юлы белән, шулай ук аларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагыла торган локаль норматив актлар кабул итеп гәндә булышлык курсәтә.

4.35. Педагогия советы үз составыннан рәисне һәм секретарьне сайлый. Рәис һәм секретарыны сайлау тәртибе һәм аның вәкаләтләре чоры Учреждениенең локаль

норматив акты белән билгеләнә.

4.36. Педагогия советы утырышы һәм аның каарлары беркетмәләр белән рәсмиләштерелә. Протоколлар Учреждениядә дайми саклана.

4.37. Учреждениенең педагогик советы рәисе тарафыннан кимендә дүрттән бер тапкыр чакырыла. Педагогия советының чираттан тыш утырышлары аның санының өчтән береннән ким булмаган өлеше булган рәис яки инициатив төркем таләбе буенча уздырыла.

4.38. Педагогия советы утырышын (көндезге бүлектә - катнашучыларның шәхси катнашында, читтән торып видеоконференц-элемтә системаларын кулланып) үткәру рәвеше рәис тарафыннан билгеләнә.

4.39. Педагогия советы каары, аның утырышында составының кимендә өчтән икесе катнашса һәм каар өчен катнашучылар санының яртысыннан артыгы тавыш бирсә, хокуклы дип санала.

Тавыш бирү процедурасы Учреждениенең Педагогия советы утырышында билгеләнә. Тавышлар саны тигез булганда, Учреждение Педагогик советы рәисе тавышы хәлиткеч булып тора.

4.40. Педагогия советы Учреждение исеменнән чыгыш ясарга хокуклы түгел.

4.41. Педагогия советының үз компетенциясе чикләрендә кабул ителгән каарлары белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның барысы тарафыннан да үтәлүе мәжбүри. Педагогия советы каарлары Учреждение директоры боерыклары белән раслана.

4.42. Педагогия советы эшчәнлеген оештыру, утырышлар үткәру тәртибе Учреждениенең локаль норматив акты белән билгеләнә.

4.43. Укучылар Учреждение белән идарә итүдә укучылар Советы эшчәнлеге аша катнашырга хокуклы.

Укучылар Советы - укучыларның сайланулы вәкиллекле органы:

- Учреждение идарәсенең коллегиаль органнарында укучыларның мәнфәгатьләрен чагылдыра;
- укучыларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклый;
- балигъ булмаган укучыларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы локаль норматив актлар кабул итү мәсьәләләре буенча фикер белдерә.

4.44. Укучыларның структурасы, вәкаләтләрен формалаштыру тәртибе, эшчәнлек тәртибе һәм каарлар кабул итү тәртибе, белем алучыларның Советы вәкаләтләре Учреждениенең локаль норматив актлары белән билгеләнә.

4.45. Учреждение белән идарә итүдә ата-аналарның катнашу формасы Учреждениенең ата-аналар комитеты. Ата-аналар комитеты - сайланулы вәкиллекле коллегиаль орган. Ата-ана комитетының структурасы, вәкаләтләрен формалаштыру тәртибе, эшчәнлек тәртибе һәм каарлар кабул итү, вәкаләтләре Учреждениенең локаль норматив актлары белән билгеләнә.

4.46. Ата-аналар комитеты ата-аналар (законлы вәкилләр) инициативасы белән төзелә һәм аларның ижтимагый үзешчәнлеге формасы булып тора. Ата-аналар комитеты Учреждение укучыларының барысының да яисә ата-аналарының (законлы вәкилләрнен) мәнфәгатьләрен яклый.

4.47. Мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар - укучылар, балигъ булмаган укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре), педагогик хезмәткәрләр һәм

аларның вәкилләре, Учреждение. Белем бирү мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның хокукий статусы (компетенциясе, вәкаләтләре, хокуклары, бурычлары, жаваплылыгы) гамәлдәге законнар һәм Учреждениенең локаль норматив актлары нигезләмәләре белән жайга салына.

4.48. Учреждение белән идарә итүдә педагогик хезмәткәрләрнең катнашу тәртибе түбәндәгечә билгеләнә: педагогик хезмәткәрләр идарәнен коллегиаль органнары утырышларында тавыш бирү хокукуна ия, белем бирү программаларын, шул исәптән укыту планнарын, календарь уку графикларын, уку предметларының, курсларның, дисциплинарның (модульләрнен), методик материалларның һәм мәгариф программаларының башка компонентларының эш программаларын эшләүдә катнашу; белем бирү оешмасы эшчәнлегенә кагылышлы мәсьәләләрне, шул исәптән идарә органнары һәм ижтимагый оешмалар аша, фикер алышуда катнашу; белем бирү процессын үзгәртү һәм яхшырту буенча тәкъдимнәр кертү.

4.49. Элеге Уставны կүп тапкырлар тупас бозган очен Учреждение Педагогия советы каары буенча, дисциплинар түләтү чарасы буларак, 15 яшькә житкән укучыны Учреждениедән чыгару рөхсәт ителә. Элеге Уставны тупас бозу дип белем алучыны бозу таныла, ул йогынты ясый яки реаль рәвештә авыр нәтиҗәләргә китерергә мөмкин:

- Укучыларның, хезмәткәрләрнен, Учреждениегә килүчеләрнең сәламәтлегенә һәм тормышына зыян китерү;
- Учреждение мөлкәтенә, укучыларның, хезмәткәрләрнен, Учреждениегә килүчеләрнең мөлкәтенә зыян китерү;
- Учреждение эшен дезорганизацияләү.

4.50. Инженер-техник, административ-хужалык, житештерүү, укыту-ярдәмче, медицина һәм башка вазыйфалар биләү хокукуна квалификация белешмәлекләрендә һәм (яисә) һөнәри стандартларында күрсәтелгән квалификация таләпләренә жавап бируге затлар ия.

4.51. Хезмәткәрләрнең хокуклары һәм бурычлары (педагогик хезмәткәрләрдән тыш).

Хезмәткәр түбәндәгеләргә хокуклы:

- федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда хезмәт шартнамәсен төзү, үзгәртү һәм өзү;
- аңа хезмәт килешүе белән бәйле эш бирү;
- хезмәтне саклауның дәүләт норматив таләпләренә һәм күмәк шартнамәдә каралган шартларга туры килә торган эш урыны;
- квалификациясе, кыенлыгы, башкарылган эшиңең күләме һәм сыйфаты нигезендә хезмәт хакын тулысынча түләүдә;
- аерым һөнәрләр һәм хезмәткәрләрнең категорияләре очен кыскартылган эш вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, атналык ял көннәре, эшләми торган бәйрәм көннәре, еллык отпушкилар очен түләнә торган ял көннәре бирү белән тәэмин ителә торган ял;
- хезмәт шартлары һәм эш урынында хезмәтне саклау таләпләре турында, хезмәт шартларын маҳсус бәяләү турында законда каралган хокукларны гамәлгә ашыруны да кертеп, тулы дөрес мәгълүмат;
- башка федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә әзерләү һәм өстәмә һөнәри

белем бирү;

- һөнәри берлекләр төзү хокукин да кертеп, үз хезмәт хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау очен аларга керүне дә кертеп, берләштерү;

- Учреждениядә «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федеरаль законда, әлеге Устав, башка федераль законнарда һәм коллектив шартнамәдә каралган рәвешләрдә катнашу;

- коллектив сөйләшүләр алыш бару һәм коллектив шартнамәләр һәм килешүләр төзү, шулай ук коллектив шартнамәнең, килешүләрнең үтәлеше турындагы мәгълүматка;

- законнар белән тыелмаган барлык ысууллар белән үзенең хезмәт хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау;

- индивидуаль һәм күмәк хезмәт бәхәсләрен, забастовка хокукин да кертеп, Россия Федерациисенең Хезмәт кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә хәл итү;

- хезмәт бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа китергән зыянны каплау һәм федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә мораль зыянны компенсацияләү;

- федераль законнарда, муниципаль хокукий актларда каралган очракларда мәжбүри социаль иминләштерү;

- Россия Федерациясенең хезмәт законнары нигезендә башка хокуклар.

Хезмәткәр бурычлы:

- хезмәт килешүе белән аңа йөкләнгән хезмәт бурычларын намус белән үтәргә;

- эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен үтәргә;

- хезмәт дисциплинасын сакларга;

- хезмәтнең билгеләнгән нормаларын үтәргә;

- хезмәтне саклау һәм хезмәт иминлеген тәэммин итү таләпләрен үтәргә;

- эш бируче һәм башка хезмәткәрләр мөлкәтенә (шул исәптән эш биручедә булган оченче зат мөлкәтенә, әгәр эш бируче әлеге мөлкәтнең сакланышы очен жаваплы булса) сак каарарга;

- эш биручегә йә кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә куркыныч тудыруchy вәзгыйятын барлыкка килү турында турыдан-туры житәкчегә, эш бируче мөлкәтенең сакланышы турында (шул исәптән эш биручедә булган оченче зат мөлкәте, әгәр эш бируче әлеге мөлкәтнең сакланышы очен жаваплы булса) кичекмәстән хәбәр итәргә;

- һөнәри стандарт таләпләренә туры килергә;

Учреждениенең локаль норматив актлары нигезендә аттестация узарга;

- Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән тәртиптә хезмәтне саклау өлкәсендә белем һәм күнекмәләрне укыту һәм тикшерү;

- Учреждение Уставын, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен үтәргә;

- Россия Федерациисенең гамәлдәге хезмәт законнары нигезендә башка бурычлар.

Хезмәткәр жаваплы:

- үзенә йөкләнгән бурычларны үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән очен, аларның тере һәм чарасы гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнә;

- эш биручегә китерелгән зыян очен.

5. Учреждениенең локаль норматив актлары

5.1. Учреждение белем бири мөнәсәбәтләрен һәм гамәлгә ашырыла торган башка эшчәнлекне жайга сала торган нормаларны үз компетенциясе чикләрендә Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашыруучы локаль норматив актлар кабул итә.

5.2. Локаль норматив актлар Учреждениенең Педагогик советы, Гомуми жыелыш тарафыннан кабул ителә һәм Учреждение директоры тарафыннан әлеге Уставның 4 бүлегендә билгеләнгән компетенциясе нигезендә раслана.

5.3. Учреждениедә укучыларның һәм хезмәткәрләрнең хокукларына кагылышлы локаль норматив актлар, балигъ булмаган укучыларның - ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) Советы, шулай ук Учреждение хезмәткәрләренең хезмәт законнарында, һөнәри берлегендә каралган тәртиптә һәм очракларда кабул ителә.

5.4. Карап кабул итү алдыннан локаль норматив акт проекты текст рәвешендә Учреждениенең рәсми сайтында укучыларны, ата-аналарны (законлы вәкилләрне), Учреждение хезмәткәрләрен таныштыру өчен «Локаль норматив актлар проектлары» маҳсус бүлегендә урнаштырыла. Укучылар советы, балигъ булмаган укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) ата-аналар советы - Ата-аналар комитеты, учреждение хезмәткәрләренең һөнәри берлеге локаль норматив акт проектын урнаштырган көннән алып биш эш көненнән дә соңга калмычча Педагогия советына, проект буенча гомуми жыелыш язма рәвештә дәлилләнгән фикерне жибәрә.

5.5. Әгәр тиешле Совет (хезмәткәрләрниң һөнәри берлеге) локаль норматив акт проекты белән ризалыгын белдерсә, йә мотивлаштырылган фикер 5.5 пунктында күрсәтелгән көнгә кермәсә. Әлеге Устав срокы, Педагогия советы, Гомуми жыелыш локаль норматив акт кабул итә.

5.6. Тиешле Советның дәлилләнгән фикеренде локаль норматив акт проекты белән ризалык булмаса йә аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр булмаса, Педагогия советы, Гомуми жыелыш әлеге фикер белән тулысынча яисә өлешчә килешергә һәм локаль норматив акт проектына үзгәрешләр кертергә йә фикер белән килешмәскә һәм башлангыч редакциядә локаль норматив акт кабул итәргә хокуклы.

5.7. Укучыларның яисә Учреждение хезмәткәрләренең нигезләмәләрен мәгариф турындагы законнарда, хезмәт законнарында билгеләнгән нигезләмәләр белән чагыштырганда начарайта торган локаль норматив актлар нормалары йә билгеләнгән тәртипне бозып кабул ителгән, Учреждение кулланылмың һәм юкка чыгарылырга тиеш.

6. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм жайга салу

6.1. Мәнфәгатьләр конфликтты дигәндә, Учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынучанлыгы аның хезмәт бурычларын тиешенчә үтәвенә йогынты ясарга мөмкин һәм шул ук вакытта Учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынуы арасында каршылыклар туда яки килеп чыгарга мөмкин, ул аның хезмәткәре булып тора, Учреждениенең мөлкәтенә һәм (яисә) эшлекле абуруена зиян китерергә сәләтле.

6.2. Хезмэttэгэ бурычларын тиешенчэ үтэүгэ йогынты ясый яисэ йогынты ясый ала торган Учреждение хезмэtkэрэн шэхси кызыксынуы дигэндэ Учреждение эшчесенең хезмэт бурычларын акча, кыйммэtlэр, башка милек, шул исөнтэн мөлкэти хокуклар, яисэ милек характерындагы хезмэtlэрне үзөн өчен яки өченче затлар өчен алу мөмкинлеге анлашыла.

6.3. Учреждение директоры Учредительгэ вазыйфаи бурычларын үтэгэндэ мэнфэгатьлэр конфликтына китерэ торган яисэ китерергэ мөмкин шэхси кызыксынуы барлыкка килү турында хәбәр итәргә тиеш.

6.4. Учреждение хезмэtkэр Учреждение директорына вазыйфаи бурычларын үтэгэндэ мэнфэгатьлэр конфликтына китерэ торган яисэ китерергэ мөмкин шэхси кызыксынуы барлыкка килү турында хәбәр итәргә тиеш.

6.5. Учреждение директорына хәбәр иту тәртибе, хәбәрнамәләрдә булган белешмәләр исемлеге, әлеге белешмәләрне тикшерүне оештыру һәм хәбәрнамәләрне теркәү тәртибе Учреждение директоры тарафынан билгеләнә.

7. Йомгаклау нигезләмәләре

7.1. Учреждение, мәгариф турындагы кануннарда каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып, граждан законнарында билгеләнгән тәртиптә реорганизацияләнә яисэ бетерелә.

7.2. Әлеге Уставка үзgәрешләр һәм өстәмәләр Учреждение аларны Учредитель тарафынан гамәлгә куючи һәм Россия Федерациясе законнары билгеләгән тәртиптә раслау юлы белән кертелә.

7.3. Уставка үзgәрешләр аларны Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алганнын соң үз көченә керә.

7.4. Учреждение бетерелгән очракта, кредиторларның таләпләрен канәгатьләндергәннән соң калган оператив идарә хокукындагы Учреждениегә беркетелгән мөлкәт, шулай ук федераль законнар нигезендә аның йөкләмәләре буенча түләтү алына алмаган мөлкәт, тиешле мөлкәт милекчесенә ликвидация комиссиясе тарафынан тапшырыла һәм мәгарифне үстерү максатларына жибәрелә.

7.5. Әлеге Устав билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве үткән вакыттан үз көченә керә.